

Warszawski System Doradztwa Zawodowego

Współczesny rynek edukacji i pracy charakteryzuje się ciągłymi zmianami. Globalizacja gospodarki, postęp informatyczny, wzrastająca ilość informacji dotycząca zawodów i dróg kształcenia oraz bezrobocie powodują trudności w przystosowaniu się do tych zmian. Młody człowiek musi być przygotowany do funkcjonowania w nowej rzeczywistości, gotowy do podnoszenia swoich kwalifikacji, ustawicznego doksztalcania się, zdobywania nowych umiejętności, przydatnych w podejmowaniu racjonalnych decyzji dotyczących wyboru zawodu.

Dlatego tak ważna jest umiejętność planowania kariery edukacyjno- zawodowej przez uczniów, umiejętność podejmowania trafnych decyzji i dokonywania wyborów. Planowanie nie jest jednak jednorazową decyzją, ale procesem występującym w okresie całego życia. Profesjonalne poradnictwo zawodowe, działania z zakresu orientacji zawodowej pomagają w kształtowaniu tej kariery.

Skuteczne poradnictwo zawodowe przeciwdziała wykluczeniu społecznemu młodzieży, pomaga w dokonywaniu trafnych wyborów zawodowych oraz ścieżek edukacyjnych. Wzmacnia poczucie wartości młodych ludzi, co pozwala im trafniej określać swoje umiejętności, kompetencje i zainteresowania.

Poradnictwem zawodowym zajmują się w myśl *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach* -poradnie psychologiczno- pedagogiczne. Zatrudnieni tam doradcy zawodowi, psycholodzy i pedagodzy udzielają pomocy uczniom w wyborze kierunku kształcenia, planowaniu kariery zawodowej. Prowadzone są zajęcia grupowe w formie warsztatów oraz indywidualne konsultacje. Jednak aktualnie brak jest kompleksowego programu działań doradczych .

Biuro Edukacji Urzędu m. st. Warszawy jako jeden z priorytetów w pracy na rok szkolny 2013/2014 przyjęło rozwój doradztwa zawodowego .Jest to także istotny element Programu Rozwoju Edukacji w Warszawie w latach 2013-2020.

W większości szkół działania te prowadzą również nauczyciele, pedagodzy, wychowawcy klas, jednak mają one charakter niezorganizowany. Zajęcia te są prowadzone w ograniczonej formie ze względu na konieczność realizowania w pierwszej kolejności podstawy programowej, brak wiedzy i kompetencji oraz odpowiednia wykwalifikowanej kadry.

Od pięciu lat działa też projekt doradztwa zawodowego dla gimnazjów opracowany z inicjatywy Biura Edukacji m.st. Warszawy oraz Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń w Warszawie, przez grupę powołanych doradców zawodowych. Skierowany jest on do uczniów klas trzecich gimnazjów. Doradcy prowadzą zajęcia grupowe, które pomagają w podjęciu trafnej decyzji wyboru szkoły ponadgimnazjalnej i zawodu. Doradcy prowadzą też zajęcia dla rodziców tych uczniów na zebraniach szkolnych.

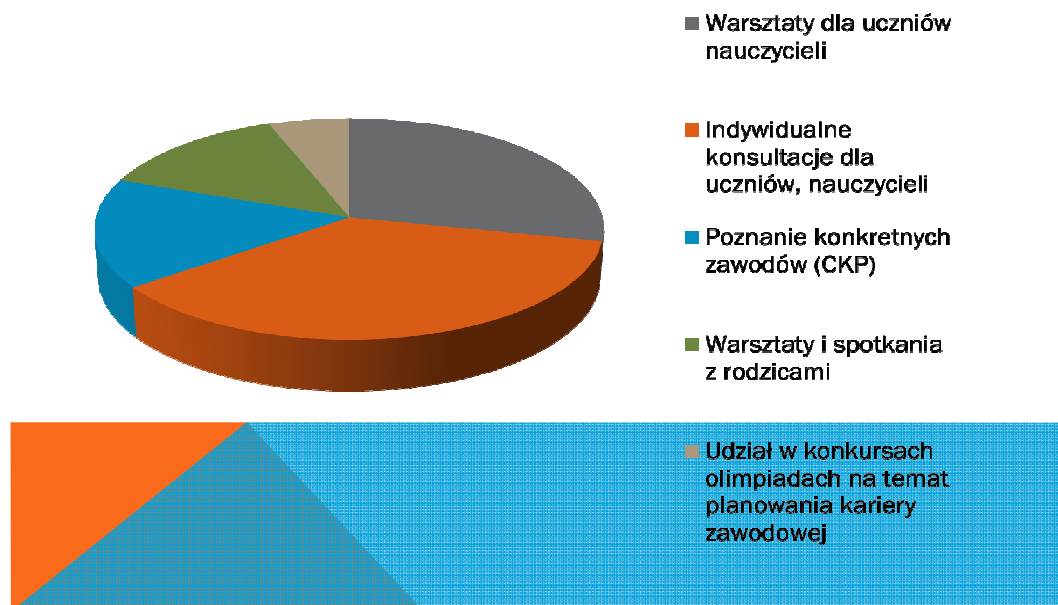
Jednak działania te nie są objęte spójnym systemem organizacyjnym. Konieczne jest ustalenie wspólnego programu działań, systemu monitoringu i ewaluacji. Przyczyną takiego stanu

rzeczy jest między innymi zbyt mała liczba doradców zawodowych zatrudnionych na pełnych etatach w szkołach.

Negatywne skutki braku systematycznego wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego są bardzo poważne. Prawie 50% gimnazjalistów nie potrafi określić swoich życiowych planów, nie ma wiedzy na temat swoich zainteresowań, uzdolnień. Następuje niedopasowanie wykształcenia młodych ludzi do potrzeb rynku pracy i alarmujący wzrost bezrobocia .

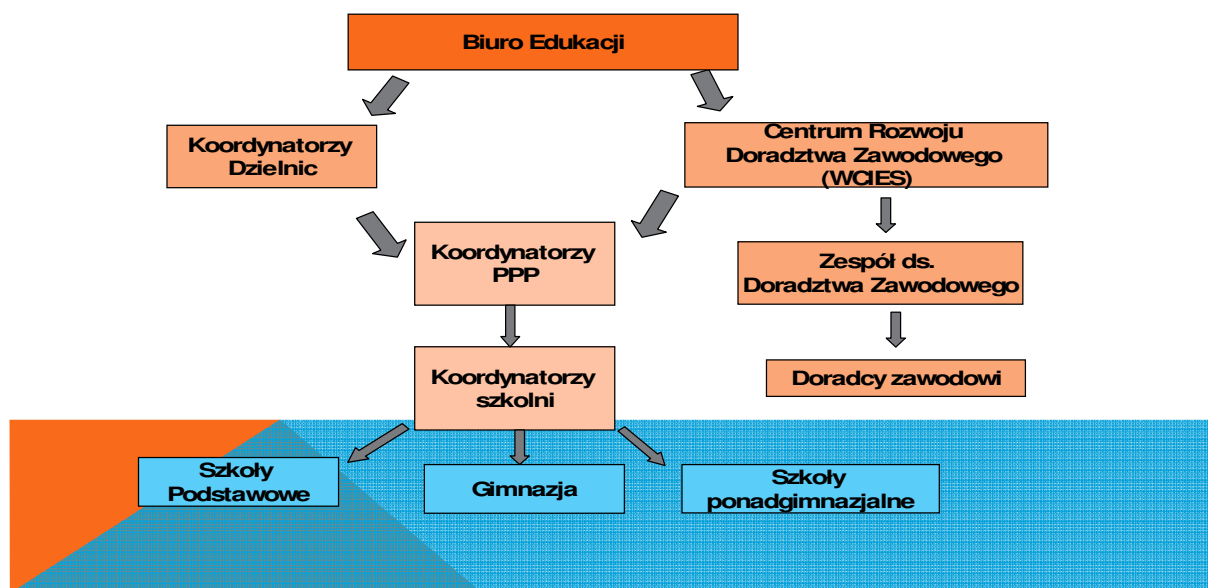
Dlatego też priorytetem jest stworzenie jednolitego zintegrowanego modelu *Warszawskiego Systemu Doradztwa Zawodowego* dla uczniów szkół warszawskich na wszystkich poziomach edukacyjnych oraz zapewnienie wsparcia pedagogom, nauczycielom, doradcom zawodowym w realizacji zajęć z doradztwa zawodowego. System ten zakłada organizację i koordynację usług poradnictwa zawodowego, wsparcie metodyczne, stałą współpracę, szkolenia, wymianę doświadczeń, materiały dydaktyczne do prowadzenia zajęć.

SPÓJNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Efektem wprowadzenia spójnych działań w zakresie doradztwa zawodowego będzie dokonywanie przez młodzież świadomych wyborów edukacyjno- zawodowych, planowanie przyszłości w sposób perspektywiczny, wzrost wiedzy na temat rynku pracy.

ORGANIZACJA SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Warszawski System Doradztwa Zawodowego zakłada realizację celów kierowanych bezpośrednio na ucznia, nauczyciela i rodzica.

Cele związane z uczniem:

przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej na różnych etapach kształcenia

- zdobycie aktualnej wiedzy z zakresu rynku edukacyjnego, rynku pracy, zawodów przyszłości, kierunków studiów,
- nabycie umiejętności opracowania indywidualnego planu działania - myślenie o swojej przyszłości,
- poznanie własnych umiejętności, zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych.

Cela związane rodzicem:

- wyposażenie w wiedzę z zakresu rynku edukacyjnego w Warszawie - oferty szkół, kształcenie zawodowe, zdobywanie kwalifikacji zawodowych,
- zapoznanie z lokalnym rynkiem pracy, spotkania doradców na zebraniach z rodzicami,
- uświadomienie rodzicom ich ważnej roli w procesie przygotowania dziecka do wyborów edukacyjno-zawodowych,
- pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji zawodowych dziecka i wspólnym planowaniu drogi zawodowej,
- wskazanie źródeł informacji - informatory, publikacje, adresy internetowe.

Cele związane z nauczycielem:

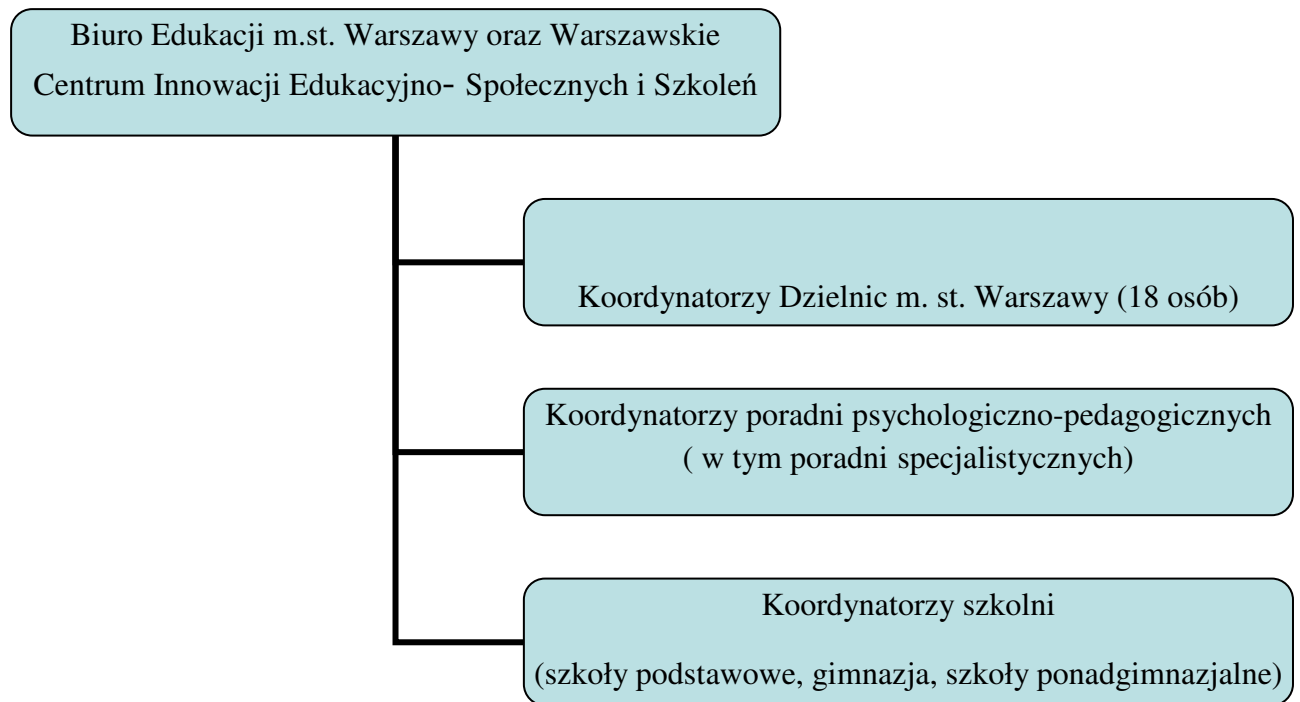
- przygotowanie nauczycieli, pedagogów do roli doradcy zawodowego ucznia ,
- wyposażenie w materiały dydaktyczne, pakiety narzędzi diagnostycznych, scenariusze do prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego,
- organizowanie szkoleń z zakresu doradztwa zawodowego,
- zapewnienie dostępu do aktualnych informacji z zakresu doradztwa zawodowego – aktywna strona internetowa,

Efektami działań Warszawskiego Systemu Doradztwa Zawodowego będzie:

- przygotowanie ucznia do funkcjonowania w społeczeństwie i aktywnego wejścia na rynek pracy,
- nabycie umiejętności rozpoznawania przez uczniów swoich mocnych i słabych stron,
- nabycie umiejętności planowania własnej kariery zawodowej,
- poznanie własnych zainteresowań , zdolności, umiejętności,
- zatrudnienie większej liczby doradców zawodowych

Program doradztwa zawodowego dla szkół warszawskich zakłada wprowadzenie modułowego jednolitego programu, prowadzenie zajęć grupowych oraz warsztatowych, indywidualne konsultacje z doradcami zawodowymi, badania diagnostyczne.

Koncepcja funkcjonowania Warszawskiego Systemu Doradztwa Zawodowego zakłada ścisłą współpracę poradni psychologiczno- pedagogicznych, szkół oraz wydziałów oświaty na terenie wszystkich dzielnic m. st. Warszawy.

Zadania Dzielnicowych Koordynatorów Doradztwa Zawodowego w m. st. Warszawa

- organizacja spotkań informacyjnych dla dyrektorów szkół w celu przedstawienia założeń Warszawskiego Systemu Doradztwa Zawodowego,
- mobilizacja dyrektorów szkół do aktywnej realizacji zajęć doradztwa zawodowego,
- wsparcie techniczne dla koordynatorów szkolnych i poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- udział w spotkaniach z koordynatorami ,nawiązanie ścisłej współpracy w celu optymalnego realizowania zadań,
- pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów
- ewentualne wsparcie finansowe szkół w organizacji konkursów, innych przedsięwzięć o tematyce zawodoznawczej,
- obejmowanie patronatem różnych przedsięwzięć na terenie dzielnicy dotyczących planowania kariery zawodowej ,
- scalanie informacji uzyskanych od koordynatorów poradni psychologiczno-pedagogicznych dotyczących realizacji programu doradztwa zawodowego,
- przekazywanie danych do Biura Edukacji m.st. Warszawy .

Zadania Koordynatorów Doradztwa Zawodowego z poradni psychologiczno-pedagogicznych m. st. Warszawy :

- realizacja założeń systemu w tym odpowiedzialność za realizację programu doradztwa zawodowego w szkołach w dzielnicy,
- koordynacja działań z doradztwa w szkołach,
- opracowanie programu współpracy ze szkołami ,
- spotkania z koordynatorami dzielnicowymi,
- aktywna współpraca oraz systematyczne z koordynatorami szkolnymi,
- przekazywanie szkołom materiałów do prowadzenia zajęć,
- przekazywanie na bieżąco informacji z zakresu doradztwa zawodowego,
- ewentualne wskazówki , krótkie szkolenia nauczycieli ,
- spotkania informacyjne, szkolenia rady pedagogicznej z zakresu działania systemu doradztwa zawodowego (wspólnie ze szkolnym koordynatorem),
- prowadzenie zajęć wg. scenariuszy w szkołach z uczniami,
- prowadzenie zajęć na terenie poradni,
- prowadzenie zajęć , prelekcji, pogadanek dla rodziców w szkołach,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji z doradztwa dla młodzieży i rodziców na terenie szkoły i poradni(dyżury doradców w dniu zebrań),
- pomoc szkołom w organizacji WSDZ,
- pomoc w gromadzeniu materiałów informacyjnych w punkcie informacji zawodowej w szkole,
- organizowanie spotkań informacyjnych dla koordynatorów szkolnych (wymiana doświadczeń, dobre praktyki, wspólne rozwiązywanie problemów),
- pomoc w organizacji wycieczek zawodoznawczych ,
- wykorzystywanie informacji i materiałów umieszczonych na stronie internetowej Centrum Rozwoju Doradztwa Zawodowego WCIES ,
- ewaluacja programu .

Koordynatorzy szkolni powołani przez dyrektora szkoły ponoszą współodpowiedzialność za realizację doradztwa zawodowego na terenie szkoły. Osoby te organizują WSDZ, planują działania w szkole, pomagają innym nauczycielom w prowadzeniu zajęć.

Realizację zadań omawiają z koordynatorem poradni psychologiczno- pedagogicznej i z nim bezpośrednio ustalają zasady współpracy .

Liderzy mają obowiązek tworzenia stałego punktu informacji zawodowej dla uczniów (biblioteka, sala lekcyjna) - publikacje, informatory o zawodach, ulotki OHP i uaktualniania bazy informacyjnej o kierunkach kształcenia, o sytuacji na rynku pracy właściwych dla danego poziomu kształcenia dla uczniów i rodziców, organizowania spotkań z przedstawicielami różnych zawodów, pracodawcami rynku lokalnego, uczelni wyższych, absolwentami szkół, dążenia do wyposażania szkoły w programy komputerowe, informatory.

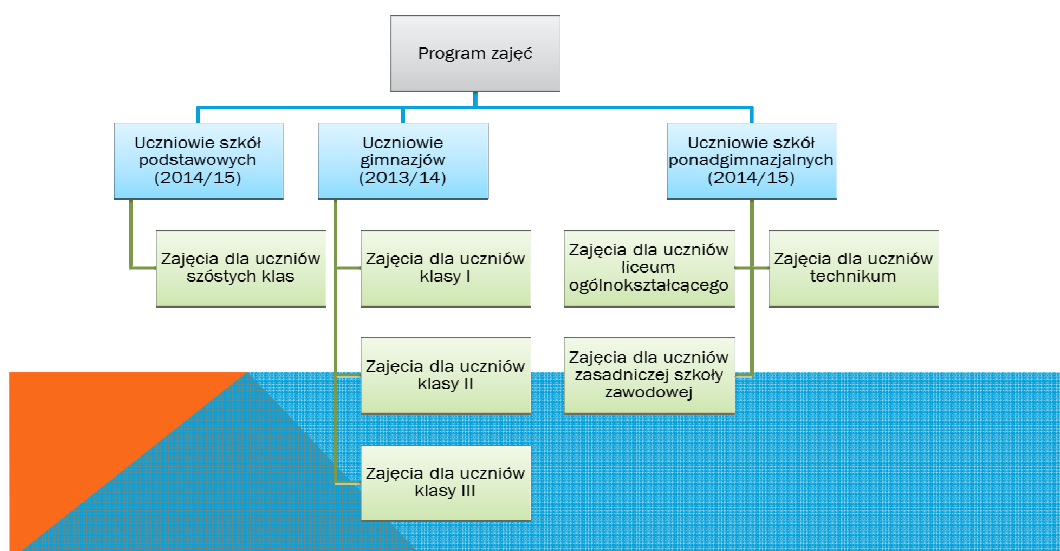
Zadania Szkolnych Koordynatorów Doradztwa Zawodowego :

- kompleksowa realizacja programu Warszawskiego Systemu Doradztwa Zawodowego ,
- opracowanie i przedstawienie dyrektorowi szkoły harmonogramu realizacji programu ,
- udział w spotkaniach z koordynatorami poradni psychologiczno- pedagogicznych,
- udział w szkoleniach,
- zorganizowanie spotkania informacyjnego dla rady pedagogicznej we współpracy z koordynatorami poradni psychologiczno- pedagogicznych,
- powołanie zespołu nauczycieli współpracujących w szkole i realizujących zadania programu WSDZ,
- opracowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego i przedstawienie radzie pedagogicznej,
- przeszkolenie nauczycieli realizujących scenariusze zajęć,
- cykliczne spotkania z koordynatorami poradni,
- organizacja punktu informacji zawodowej dla uczniów (biblioteka, pracownia informatyczna, sala przedsiębiorczości),
- wnioskowanie do dyrektora szkoły o pomoce zawodoznawcze: informatory, broszury, ulotki, programy komputerowe, filmy, testy, kwestionariusze,
- przekazywanie informacji uczniom o konkursach, targach edukacyjnych,
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych , warsztatów , spotkań z przedstawicielami zawodów i uczelni,
- organizacja na terenie szkoły prelekcji , pogadanek dla rodziców,
- organizacja spotkań, indywidualnych konsultacji z doradcami z poradni na terenie szkoły dla uczniów i rodziców,
- monitorowanie na bieżąco realizacji zajęć, współpraca z poradnią,

-sporządzanie informacji zwrotnych – ewaluacja dla koordynatorów poradni dotycząca realizacji zajęć w szkole (ilościowa i jakościowa według opracowanych standardów),

Efektywne działanie systemu doradztwa zawodowego wiąże się z aktywną współpracą z wieloma instytucjami, organizacjami, urzędami świadczącymi usługi poradnictwa zawodowego- poprzez udział w organizowanych przez nie przedsięwzięciach, np. Dzień Przedsiębiorczości, Ogólnopolski Tydzień Kariery, Szkoła Przedsiębiorczości. Instytucje dostarczają także publikacji z zakresu poradnictwa, propozycje scenariuszy, programy komputerowe, aktualne informacje dotyczące rynku pracy.

SYSTEM DORADZTWA DLA SZKÓŁ M.ST. WARSZAWY

Podsumowanie

Program Warszawskiego Systemu Doradztwa Zawodowego umożliwi każdemu uczniowi dostęp do usług doradczych w szkole. Szkoły uzyskają wsparcie i pomoc w realizacji tych działań, zapewniając ciągłość i systematyczność procesu doradczego.

Informacje gromadzone przez uczniów, dokumenty zgromadzone w teczkach portfolio- ułatwią im planowanie kariery i dokonywanie świadomych wyborów a także przygotowują ich do roli pracownika.

Dobrze wykorzystany potencjał uczniów, wiedza oraz umiejętności są ważne na rynku pracy opartym na wiedzy i nowych technologiach.